

ΔΙΑΚΟΝΙΑ

ΤΡΙΜΗΝΙΑΙΟ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ ΤΗΣ ΙΕΡΑΣ ΜΗΤΡΟΠΟΛΕΩΣ ΞΑΝΘΗΣ ΚΑΙ ΠΕΡΙΘΕΩΡΙΟΥ

ΕΤΟΣ ΙΓ' - ΤΕΥΧΟΣ 51 - ΙΟΥΛΙΟΣ - ΑΥΓΟΥΣΤΟΣ - ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΣ 2008

Ἀπὸ τὴν Πολυαρχιερατικὴ Θεία Λειτουργία τῆς ἑορτῆς τοῦ Πολιοῦχου τῆς Ξάνθης.

Ἀπὸ τὴν δευτέρη Κατασκηνωτικὴ περίοδο τῶν Ἄγοριῶν στὴν Δρυμιά.

ΜΗΝΥΜΑ ΤΟΥ ΘΕΛΑΣΜΙΩΤΑΤΟΥ
ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΟΥ
ΣΑΝΘΗΣ ΚΑΙ ΠΕΡΙΘΕΩΡΙΟΥ
κ.κ. ΠΑΝΤΕΛΕΗΜΟΝΟΣ
ΠΡΟΣ ΤΗΝ ΜΑΘΗΤΩΣΑ ΝΕΟΛΛΙΑ

Ἀγαπητά μου παιδιά,

Μέ τή χάρη τοῦ Θεοῦ βρισκόμαστε σήμερα στό κατώφλι μιᾶς νέας σχολικῆς χρονιάς. Κάθε ἀρχή ἐνός σχολικοῦ ἔτους εἶναι γεμάτη ἐλπίδες, προσδοκίες καί προοπτικές. Ἐλπίδες γιά ἐπιτυχία στόν ἀγώνα τῆς γνώσης, προσδοκίες γιά διόρθωση καί βελτίωση, προοπτικές περαιτέρω ἐξέλιξης στή μάθηση καί στά ἐνδιαφέροντα.

Ὅπως κάθε χρόνο ἔτσι καί φέτος τελέσαμε τήν ἀκολουθία τοῦ Ἁγιασμοῦ, ὥστε νά ἔχετε ὅλοι, ἐκπαιδευτικοί καί μαθητές, αἰσθητή τήν εὐλογία τοῦ Θεοῦ στή νέα αὐτή ἀρχή. Ἡ εὐλογία τῆς ἐκκλησίας δέν ἔχει τυπικό ἢ συμβολικό χαρακτήρα, ἀλλά

εἶναι χειροπιαστή, ἀφοῦ διά τοῦ ραντισμοῦ ἀγιαζόμαστε ὄχι μόνο πνευματικά ἀλλά καί σωματικά.

Ἡ διπλή αὐτή ἐνέργεια τοῦ ἁγιασμοῦ ἔρχεται σέ ἀντιστοιχία μέ τό διπτό χαρακτήρα τῆς παιδείας, ὅπως τόν κατανόησε τό γένος μας διαχρονικά ἤδη ἀπό τήν ἀρχαιότητα ὡς τίς μέρες μας. Ἡ παιδεία μέσα στήν ἐλληνική παράδοση δέν περιορίζονταν μόνο στήν παροχή γνώσεων, καί στήν ἀπόκτηση τίτλων καί πτυχίων, ἀλλά ἐνδιαφέρονταν πρωτίστως γιά τή διαμόρφωση χαρακτήρων καί συνειδήσεων. Παράλληλα, ἀκόμη καί ἂν ἔλειπαν τά μέσα καί οἱ ὑποδομές, τό περίσσειμα τῆς καρδιάς τοῦ ἐκπαιδευτικοῦ, πού ξεχείλιζε ἀπό ἐνδιαφέρον καί ἀγάπη γιά

ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ

ΔΙΑΚΟΝΙΑ

ΤΡΙΜΗΝΙΑΙΑ ΕΚΔΟΣΙΣ
ΟΙΚΟΔΟΜΗΣ ΚΑΙ ΕΝΗΜΕΡΩΣΕΩΣ

ΙΟΥΛΙΟΣ - ΑΥΓΟΥΣΤΟΣ - ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΣ
ΤΕΥΧΟΣ ΝΑ΄

ΕΚΔΟΤΗΣ
Ο ΣΕΒΑΣΜΙΩΤΑΤΟΣ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΗΣ
ΞΑΝΘΗΣ ΚΑΙ ΠΕΡΙΘΕΩΡΙΟΥ
κ.κ. ΠΑΝΤΕΛΕΗΜΩΝ

ΙΔΙΟΚΤΗΤΗΣ
ΓΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ
ΞΑΝΘΗΣ ΚΑΙ ΠΕΡΙΘΕΩΡΙΟΥ

ΤΗΛ.: 2541022505 - 2541028305

FAX: 2541025581

Συντακτική Έπιτροπή

Πρωτοπρ. Γεώργιος Άναγνωστόπουλος
Άρχιμ. Σωφρόνιος Γκουτζίνης
Άρχιμ. Παντελεήμων Μουτάφης

Φιλολογική Έπιμέλεια

Άρχιμ. Ίωακείμ Μούκανος

Σχέδια

Γιάννης Μενειδής

*Στά κείμενα διατηρείται
ή όρθογραφία τών συγγραφέων*

**ΔΙΑΝΕΜΕΤΑΙ ΔΩΡΕΑΝ
ΔΕΚΤΑΙ ΠΡΟΑΙΡΕΤΙΚΑ ΕΙΣΦΟΡΑΙ
ΑΡΘΡΑ - ΕΠΙΣΤΟΛΑΙ**

Διεύθυνση

Περιοδικό **“ΔΙΑΚΟΝΙΑ”**
Γερά Μητροπόλις Ξάνθης & Περιθεωρίου
Τ.Θ. 270, Τ.Κ. 671 00 ΞΑΝΘΗ

ΕΚΤΥΠΩΣΗ
ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΝ “ΤΕΛΕΙΑ + ΠΑΥΛΑ”
ΓΡΑΦΕΙΑ: ΠΑΡΟΔΟΣ ΜΠΡΟΚΟΥΜΗ 31 ΞΑΝΘΗ
ΤΗΛ.: 2541024536, FAX: 2541075110
ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ: 1ο χλμ. ΞΑΝΘΗΣ-ΚΑΒΑΛΑΣ
ΤΗΛ.: 2541071178

ΑΡ. ΚΩΔΙΚΟΥ 2321

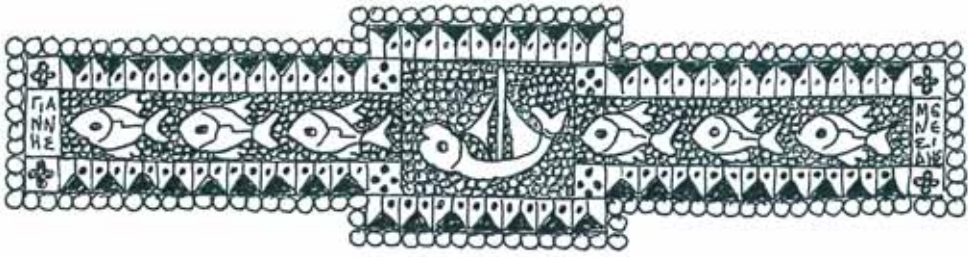
τούς μαθητές καί τή γνώση, αντι-
στάθμιζε τίς όποιες έλλείψεις.

Ή σημερινή πραγματικότητα τής
έκπαίδευσης διαφέρει πάρα πολύ
άπό εκείνη του παρελθόντος: έχει
δύο όψεις. Άπό τή μία έχουμε τή
βαθμοθηρία καί τό μαθητικό άγχος
καί άπό τήν άλλη, τήν μονομερή γνώ-
ση καί τήν άποκαθήλωση τών άξιων
καί τών όραμάτων. Σήμερα ό,τι δημι-
ουργικό γίνεται δέν όφείλεται τόσο
σε κανόνες καί προγράμματα, αλλά
στό μεράκι τών έμπνευσμένων
έκπαιδευτικών, οί όποιοι ποτέ δέν
λείπουν. Άξίζουν συγχαρητηρίων
άλλά καί συμπαράστάσεως.

Οί μαθητές μέ τό καθαρό βλέμμα
τής νιότης τους μπορούν νά ξεχωρί-
σουν τό αυθεντικό άπό τό κίβδηλο.
Τό πρώτο τους έλκύει καί τους κερ-
δίζει. Τό δεύτερο τους άπωθει καί τό
άποστρέφονται. Όλοι όσοι άσχο-
λούνται μέ τήν άγωγή γνωρίζουν πο-
λύ καλά ότι, όταν ό εκπαιδευτικός
κερδίσει τήν έμπιστοσύνη του μαθη-
του, ιδιαίτερα στην κρίσιμη περίοδο
τής έφηβείας, τότε μπορεί νά τον
έμπνεύσει αυθεντικά, ώστε αυτός νά
οικοδομήσει τήν προσωπικότητά του
καί νά προχωρήσει στή ζωή.

Μέ αυτές τίς σκέψεις, εύχομαι κά-
θε εύλογία άπό τόν Θεό, εύλογημένη
καί καρποφόρο τή φετινή σχολική
χροιά σε όλους, εκπαιδευτικούς,
μαθητές, αλλά καί προς τους γονείς,
πού άγωνιούν καί βιώνουν άπό κο-
ντά όλο τόν άγώνα για τήν κατάκτη-
ση τής γνώσης.

Μέ πατρικές εύχές
Ό Μητροπολίτης
† Ό Ξάνθης καί Περιθεωρίου
ΠΑΝΤΕΛΕΗΜΩΝ

ΜΕ ΑΦΟΡΗ ΤΗΝ ΠΡΟΣΦΑΤΗ ΕΓΚΥΚΛΙΟ ΤΟΥ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΠΑΙΔΕΙΑΣ

Η πρόσφατη ἐγκύκλιος τοῦ Ὑπουργείου Παιδείας καὶ Θρησκευμάτων μέ τήν ὁποία ἀπλουστεύεται ἡ διαδικασία ἀπαλλαγῆς τῶν μαθητῶν ἀπό τό μάθημα τῶν θρησκευτικῶν -ἀφοῦ πλέον ἀρκεῖ μόνο μία ἀπλή δήλωση τῶν γονέων ἢ τοῦ ἴδιου τοῦ μαθητῆ, ἄν εἶναι ἐνήλικος, χωρίς αἰτιολόγησι- εἶναι ἕνα ἀκόμη βῆμα πρὸς τόν θρησκευτικό ἀποχρωματισμό τῆς κοινωνίας μας.

Τήν ὥρα πού ἀκόμη καί στήν πλέον ἄθρησκη κοινωνία τῆς Εὐρώπης, τῆ γαλλική, ἐπιχειρεῖται ἡ εἰσαγωγή σχετικοῦ μέ τά θρησκευόμενα μαθήματος, λόγω τῆς διαπιστωμένης πολιτιστικῆς ἔνδειας τῶν γάλλων μαθητῶν, πού ἀδυνατοῦν νά κατανοήσουν στοιχειώδη θρησκευτικά σύμβολα (ἐρωτοῦσε μαθητής γιατί ὑπάρχει στίς στέγες τῶν ναῶν τό σύμβολο τῆς πρόσθεσης), ἐμεῖς κάνουμε τά πάντα γιά νά καταδικάσουμε τίς νέες γενιές σέ προφανῆ ἀγραμματοσύνη καί πολιτιστική ἔνδεια.

Εἴτε τό θέλουμε εἴτε ὄχι ἡ ὀρθόδοξη ἐκκλησία διαμόρφωσε τόν ἐλληνικό πολιτισμό στήν πλέον αὐθεντική μορφή του. Μέ κέντρο τήν ἐκκλησία συγκροτήθηκαν “τῶν ἐλλήνων οἱ κοινότητες”, γιορτάζονται οἱ πανηγύρεις τῶν πόλεων, τῶν χωριῶν καί τῆς ὑπαίθρου, ἀγιάζεται ἡ ζωή μας ἀπό τήν ἀρχή τῆς (μέ τόν σαραντισμό) ἕως τό ἐπίγειο τέλος τῆς (ἐξόδιος ἀκολουθία). Στίς αὐλές τῶν ἐκκλησιῶν βγάζουν περίπατο οἱ γιαγιάδες τά ἐγγόνια τους καί παίζουν τά παιδιά μας. Αὐτά τά παιδιά θέλουμε νά τά καταδικάσουμε σέ ἐκκλησιαστικό ἀλλά καί πολιτιστικό ἀναλφαβητισμό μέ τήν ὑπονόμευση τοῦ μαθήματος τῶν θρησκευτικῶν.

Ἡ προσωπική ἐπιθυμία τοῦ γονιοῦ νά μήν διδαχθεῖ τό παιδί του θρησκευτικά γιά λόγους πού δέν θά ἀναγράφονται στή σχετική αἴτηση, μπορεῖ νά μᾶς ὀδηγήσει στήν ἐξῆς σκέψη: νά ζητήσουμε τή δυνατότητα ἀπαλλαγῆς καί ἀπό τή διδασκαλία

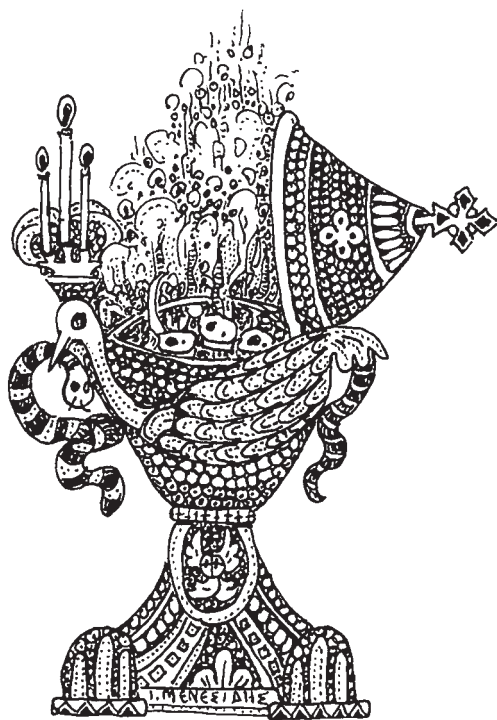
ἄλλων μαθημάτων πού ἔχουν ὑπαρξιακό περιεχόμενο, ὅπως λ.χ. εἶναι ἡ γλῶσσα, ἡ ἱστορία, ἡ φιλοσοφία, ἡ πολιτική ἀγωγή κλπ. Ἡ ἀντίληψη πὼς γιὰ τοὺς Ἕλληνες πού δὲν πιστεύουν, τὸ μάθημα τῶν Θρησκευτικῶν θὰ πρέπει νὰ εἶναι προαιρετικό, εἶναι τόσο ἀπαράδεκτη ὅσο καὶ ἡ ἀντίληψη πὼς οἱ μαθητὲς μὲ ἀναρχικά πολιτικά φρονήματα, ἐπειδὴ δὲν πιστεύουν στὴν κρατική ἐξουσία, δὲν θὰ πρέπει νὰ μελετήσουν τὴ συγκρότηση καὶ ἐξέλιξη τοῦ Ἑλληνικοῦ Κράτους.

Τὰ παιδιά μας ὅμως ἀναζητοῦν πρότυπα, ζητοῦν δασκάλους καὶ καθηγητές πού νὰ νοιάζονται γιὰ αὐτά, ζητοῦν ἓνα μάθημα τὸ ὁποῖο δὲν θὰ εἶναι στόχος βαθμοθηρίας, ἀλλὰ παρὰθυρο στὴ ζωὴ, μέσω τοῦ ὁποῖου θὰ παίρνουν ἀνάσες γιὰ νὰ μποροῦν νὰ ἀναπνέουν καὶ νὰ μὴν τὰ πνίγει τὸ ἄγχος. Ἐνα τέτοιο μάθημα εἶναι ἤδη τὸ θρησκευτικό μάθημα καὶ θὰ πρέπει νὰ στηριχτεῖ μόνο καὶ μόνο γι' αὐτὴ του τὴν προσφορά. Σίγουρα ὑπολείπονται πολλὰ νὰ γίνουν καὶ πολλὰ ἐπαφίενται, ὅπως καὶ σὲ κάθε ἄλλο μάθημα, στό μεράκι τοῦ διδάσκοντος. Ὅμως, μὲ τὸ νὰ καθιστοῦμε σχεδόν προαιρετικό τὸ θρησκευτικό μάθημα δὲ βοηθοῦμε οὔτε τοὺς μαθητές, οὔτε τὸ σχολεῖο, οὔτε τὴν κοινωνία.

Ὅσο καὶ ἂν ἐπιχαίρει ὁ Συνήγορος τοῦ Πολίτη γιὰ τὴ νέα ἐγκύκλιο τοῦ Ὑπουργείου Παιδείας, ταπεινά φρονοῦμε ὅτι ἡ ἐπέκταση τοῦ δικαι-

ώματος ἀπαλλαγῆς ἀπὸ τὸ θρησκευτικό μάθημα καὶ στοὺς ὀρθοδόξους (οὐσιαστικά περὶ αὐτοῦ πρόκειται), θὰ πρέπει νὰ ἐπανεξεταστεῖ καὶ νὰ ἀναθεωρηθεῖ γιὰ λόγους παιδαγωγικούς, πολιτιστικούς καὶ κοινωνικούς. Διαφορετικά θὰ χάσουμε ἀρκετὲς γενιές μαθητῶν οἱ ὁποῖοι θὰ γίνονται “τὰ χαμένα παιδιά μας”, κατὰ τὸν χαρακτηριστικό τίτλο τοῦ ὁμῶνυμου βιβλίου Γαλλίδας παιδαγωγοῦ πού θρηνεῖ ἐπὶ τῶν ἐρειπίων τοῦ γαλλικοῦ ἐκπαιδευτικοῦ συστήματος. Ἐλπίζουμε ἡ ἔκκλησή μας νὰ φθάσει στό ἀρμόδιο Ὑπουργεῖο.

Ὁ Μητροπολίτης
† Ὁ Εἰάνθης καὶ Περιθεωρίου
ΠΑΝΤΕΛΕΗΜΩΝ

ΠΙΣΤΟΙ ΚΑΙ ΕΚΚΛΗΣΙΑ

Ἄρχιμ. Σωφρονίου Γκουτζίνη
Ἱεροκήρυκος

Α.

Ζώντας σὲ μιὰ τεχνοκρατούμενη κοινωνία, ὅπου ὅλα γίνονται “εὐκόλα καὶ γρήγορα μὲ τὸ πάτημα ἑνὸς κουμπιῦ”, ὅπως μᾶς ἐνημερώνουν τὰ διαφημιστικὰ φυλλάδια, διαμορφώνουμε, χωρὶς καλὰ-καλὰ νὰ τὸ ἀντιλαμβανόμαστε, ἓνα καινούργιο τρόπο ζωῆς ποὺ ἔχει ὡς κύριο γνώρισμά του τὴ φυγοπονία: προσλαμβάνουμε μετανάστες γιὰ νὰ κάνουν τὶς κοπιώδεις χειρωνακτικὲς ἐργασίες, τὶς ὁποῖες ἀποφεύγουμε γιὰτὶ προτιμᾶμε νὰ “σκοτώνουμε” τὴν ὥρα μας πάνω ἀπὸ ἓνα ποτήρι τοῦ φραπέ, κωλυσιεργοῦμε ἢ καὶ ἀπουσιάζουμε ἀπὸ τὴν ἐργασία μας καὶ ἐπιθυμοῦμε νὰ κερδίζουμε ὅσο τὸ δυνατὸν περισσότερα μὲ ὅσο γίνεται λιγότερο ἢ καὶ χωρὶς καθόλου προσωπικὸ κόπο.

Ἀπὸ τὴ στιγμή ποὺ μιὰ τέτοια νοοτροπία κατευθύνει τὴν καθημερινότητά μας, θὰ ἦταν ἀδύνατον αὐτὴ νὰ μὴν πρυτανεύσει καὶ στὰ οὐσιώδη τῆς ζωῆς. Θέλουμε νὰ ἱκανοποιήσουμε τὶς πνευματικὲς μας ἀνάγκες κατὰ τὸν ἴδιο τρόπο ὅπως καὶ τὶς ὑλικές: χωρὶς προσωπικὸ μόχθο. Αὐτὴ ἢ

πολλὲς φορές ἀσυναίσθητη ἐπιδίωξή μας ἀντικατοπτρίζεται πλήρως στὴ σχέση μας μὲ τὸ Θεῖο. Ἡ χωρὶς προσωπικὸ κόστος ἀπόκτηση “πνευματικῶν ἐμπειριῶν” ἔχει γίνει ζητούμενο γιὰ πολλοὺς συνανθρώπους μας καὶ ἐξηγεῖ, ὡς ἓνα βαθμὸ, τὴν ἰδιαίτερη ἀπήχηση τῶν αἱρέσεων καὶ τῆς παραθρησκείας στὴν ἐποχή μας: οἱ χῶροι αὐτοὶ μιλοῦν γιὰ “αὐτοβελτίωση”, κολακεύουν τὸ ἐγὼ μας, καὶ ὑπόσχονται τὴν “αὐτοπραγμάτωση” ἀρκεῖ νὰ ἐγγραφοῦμε ἐπὶ πληρωμῆ σὲ κάποιον σεμινάριο. Ἐλάχιστο κόστος, πολλαπλὸ τὸ ὄφελος...

Ὅμως, ἀντίστοιχα φαινόμενα παρατηροῦμε, δυστυχῶς, καὶ μέσα στὴν ἐκκλησιαστικὴ ζωὴ. Οἱ χριστιανοὶ σήμερα ἐπιθυμοῦμε νὰ κερδίσουμε τὴ σωτηρία μας ἄκοπα. Εἴμαστε πρόθυμοι νὰ ἀποποιηθοῦμε κάθε προσωπικὴ πνευματικὴ μας ἐλευθερία, σχεδὸν ἐκλιπαροῦμε νὰ ἀναλάβει κάποιος ἄλλος τὴν πνευματικὴ μας εὐθύνη, τὴν εὐθύνη τῆς σωτηρίας μας, ἀρκεῖ ἐμεῖς νὰ εἴμαστε ἀμέριμνοι. Ἄς ἀναρωτηθοῦμε γιὰ ποιὸ λόγο ψάχνουμε νὰ βροῦμε “χαρισματούχους” πνευματικούς, “φωτισμέ-

νους” γεροντάδες, οί όποιοι θα μεσιτεύουν για έμās, θα μās κάνουν μια “πνευματική άκτινογραφία” και με τό “διορατικό” τους χάρισμα θα επιλύουν κάθε πνευματικό και ψυχικό μας πρόβλημα; Μήπως αυτή ή έναγώνια αναζήτηση “χαρισματούχων” έκ μέρους τών πιστών δέν είναι, τελικά, τόσο άξιόπαινη; Δέν δηλώνει, άραγε, πλήρη άγνοια για την προσωπική κλήση του κάθε χριστιανού στην καλλιέργεια τών χαρισμάτων του μέσα στην εκκλησία, στην όποία αυτός έχει κληθεί ήδη από τή βρεφική του ηλικία με τό ιερό μυστήριο του χρίσματος; Μήπως αναζητώντας “χαρισματούχους” βρισκόμαστε σε λάθος δρόμο; Μήπως βγαίνουμε από την εκκλησιαστική όδό; Τα χαρίσματα δέν είναι άτομικά κατορθώματα, αλλά δωρεές του Θεού για την οικοδομή και προκοπή του εκκλησιαστικού σώματος. Πολλώ δέ μάλλον ούτε μέσα έντυπωσιασμού, ούτε πηγές πλουτισμού: περιπλανώμενοι αυτόκλητοι “χαρισματούχοι” που ένγκαθίστανται σε οικίες ή παρεκκλήσια, που “διαβάζουν” ή συμβουλεύουν τους άνυποψίαστους πιστούς, άγνοώντας όμως τό σώμα τής τοπικής εκκλησίας, την ένορία και τόν επίσκοπο, δέν έχουν καμιά σχέση με τό πνεύμα του Θεού και την εκκλησία, ως φορούν κομποσχοίνια, ως έχουν και μακριά γενειάδα. Δέν έχουν καμιά σχέση με τούς ποιμένες τής εκκλησίας, αλλά εισπηδούν στην εκκλησιαστική μάνδρα ως κλέφτες και ληστές. Έντυπωσιάζουν, δημιουργούν θόρυβο, όμως δέν οικοδομούν ούτε θεμελιώνουν, αλλά ξεθεμελιώνουν και διχάζουν τό σώμα τής εκκλησίας. Οί αντίστοιχες έπισημάν-

σεις ισχύουν και για όσους λειτουργούν μέσα στην εκκλησία άτομικά, δηλαδή διχαστικά, προβάλλοντας προσωπικά, ύπαρκτά ή, συνήθως, φανταστικά κατορθώματα.

Είναι μεγάλη ή ευθύνη όλων μας για την οικοδομή του εκκλησιαστικού σώματος από όποια θέση κι άν έχουμε μέσα σε αυτό: επίσκοποι, πρεσβύτεροι, διάκονοι, λαϊκοί, ιεροψάλτες, επίτροποι, νεωκόροι, εκκλησιαζόμενοι, όλοι είμαστε υπεύθυνοι για την πορεία τής εκκλησίας. Στην εκκλησία δέν έρχόμαστε ως πελάτες ένός θρησκευτικού super market, αλλά ως μέλη τής. Δέν είναι ή εκκλησία κάτι έξω από έμās, έμεις όλοι, κληρικοί και λαϊκοί είμαστε ό λαός του Θεού, ή εκκλησία Του. Η προσωπική μας ευθύνη συνεπάγεται την προσωπική μας συμμετοχή και ή προσωπική μας συμμετοχή ένισχύει την προσωπική μας ευθύνη. Στο έπόμενο τεύχος θα έπιχειρήσουμε να δοϋμε σε τί αυτή έγκειται.

ΥΓΙΗΣ ΟΡΘΟΔΟΞΟΣ ΜΟΝΑΧΙΣΜΟΣ

Ἄρχιμ. Πολυκάρπου Δημητριάδη
Ἱεροκήρυκος

Μέσα στίς λίγες γραμμές ενός σημειώματος, εἶναι δύσκολο κανεῖς νά περιγράψῃ τή μεγάλη ἀξία τοῦ Ὁρθόδοξου μοναχισμοῦ, πολύ δέ περισσότερο τήν μακραίωνη ἱστορία του. Τή θεολογική θεμελίωση τοῦ μοναχισμοῦ μπορεῖ κανεῖς νά τήν συναντήσῃ στά συγγράματα μεγάλων Πατέρων τῆς Ἐκκλησίας, φωτισμένων πραγματικά ἀπό τό Ἅγιο Πνεῦμα, ὅπως τόν Μέγα Βασίλειο, τόν Ἰωάννη τόν Χρυσόστομο, τόν Γρηγόριο Νύσσης, ἀργότερα τόν Θεόδωρο Στουδίτη, τούς ἡσυχαστές Γρηγόριο Παλαμά, Γρηγόριο Σιναΐτη καί φυσικά τόν Νικόδημο Ἁγιορείτη.

Ὅλοι αὐτοί οἱ Ἅγιοι Πατέρες ἔγραψαν γιά τόν μοναχισμό, ἔζησαν μέσα στό μοναχικό βίο, ἀλλά κυρίως βίωσαν τήν ἀγγελική πολιτεία. Εἶναι χρέος ὄλων τῶν μοναχῶν νά μελετοῦν καί νά διδάσκονται ἀπό τή σοφία τῶν Πατέρων, ὥστε νά καρποφοροῦν στήν καθημερινή πνευματική τους ζωή.

Σήμερα ὁ μοναχισμός ἔχει διαχωρισθεῖ θά λέγαμε σέ δύο δρόμους. Ὁ πρῶτος εἶναι ἡ ἐγκαταβίωση μοναχῶν στίς Ἱερές Μονές, συνήθως μέ κοινοβιακό χαρακτήρα, καί σέ μερικές περιπτώσεις μέ ἰδιόρρυθμο. Αὐτός εἶναι ὁ δρόμος πού ἀκολουθεῖ τήν παράδοση τῆς Ἐκκλησίας μας, μέ τό ἀναχωρητικό καί κοινοβιακό σύστημα μοναχισμοῦ.

Ὁ δεύτερος εἶναι ἀπόρροια τοῦ σύγχρονου τρόπου ζωῆς καί ἀφορᾷ

τόν ἄγαμο κληρο πού ὑπηρετεῖ σέ ἐφημεριακές θέσεις καί δέν ἐγκαταβιοῖ σέ μοναστικά καθιδρύματα.

Ἄξιζει ὁμως νά δοῦμε ἐν συντομία ποιά πρέπει νά εἶναι ἡ σημερινή ζωή τῶν μοναχῶν μέ βάση πάντοτε τή διδασκαλία τῆς Ἐκκλησίας. Ἡ λατρεία, ἡ προσευχή καί τό διακονήμα εἶναι τά καθήκοντα τῶν ἀδελφῶν μιᾶς Ἱερᾶς Μονῆς.

Δέν ὑπάρχει μοναστική ἀδελφότητα ἄν δέν τελεῖται συνεχῶς ἡ Θεία Λατρεία καί ἡ κοινή προσευχή. Τά διακονήματα θά πρέπει νά ἐπιτελοῦνται μέ πνεῦμα ὑπακοῆς, ταπεινώσεως καί φόβου Θεοῦ. Στούς μοναχούς δέ πού ζοῦν ἐκτός μονῆς, αὐτό γίνεται ἀφορμή γιά περισσότερο ἀγώνα, περισσότερο ζήλο στά ποιμαντικά καθήκοντα καί βέβαια ἄσκηση τῶν ἀρετῶν τῆς ἀγάπης καί τῆς φιλανθρωπίας, ἀφοῦ ζοῦν μέσα στόν κόσμο μέ τίς ποικίλες ἀνάγκες του. Καί μία τελευταία παρατήρηση πού ἀφορᾷ ὄλους τούς μοναχούς. Νά ἐφαρμόζουμε τήν ἀκτημοσύνη γιά νά μή γινόμαστε πρόξενοι σκανδάλων, ὅπως αὐτά πού ὄλοι μας παρακολουθήσαμε τόν τελευταῖο καιρό.

Θεόδωρος Δούκας Λάσκαρις

Δημήτρη Μαυρίδη
Συγγραφέα

Σ τὸν ταραγμένο κόσμο μας πολιτικές και οικονομικές σκοπιμότητες προσπαθοῦν νὰ ἐπηρεάσουν και νὰ χειραγωγήσουν τὶς ἱστορικές ἀντιλήψεις. Τὰ τελευταῖα χρόνια ποικίλες ἰδεολογικές τάσεις, πὺ ἔχουν συγκεκριμένες ἀρχές, προσπαθοῦν νὰ ἀποδομήσουν τὶς ἐθνικές ταυτότητες σὲ μιὰ προσπάθεια ὁμογενοποίησης και ἀποδυνάμωσης τῶν ἐθνικῶν ἰδιαιτεροτήτων. Ἡ ἐνασχόληση μὲ τὰ πάτρια κατηγορεῖται ὡς ἐθνικισμός. Ἡ ἱστορική συνέχεια τῶν Ἑλλήνων, γιὰ τὴν ὁποία ὁ Κωνσταντῖνος Παπαρρηγόπουλος ἀγωνίσθηκε ἐπιτυχῶς, τίθεται και σήμερα πάλι σὲ ἀμφισβήτηση. Ἐπιστῆμες ὅπως ἡ Λαογραφία, τῶν ὁποίων ἀντικείμενο εἶναι συγκεκριμένες ἐθνικές πραγματικότητες, κατηγοροῦνται ὅτι προάγουν τὸν ἐθνικισμό. Ἡ ἑλληνική ἐθνική ταυτότητα, σφυρηλατημένη μέσα στους αἰῶνες και τοὺς ἐθνικοαπελευθερωτικούς ἀγῶνες, φαίνεται νὰ βρῖσκεται σὸ στόχαστρο τέτοιων ἀντιλήψεων. Ἀκούγεται συχνὰ ὅτι ἡ νεοελληνική ἐθνική ταυτότητα, ὅπως και οἱ ἀντίστοιχες ἐθνικές ταυτότητες τῶν ἄλλων εὐρωπαϊκῶν λαῶν, εἶναι δημι-

ούργημα τῶν ἰδεολογικῶν ζυμώσεων πὺ ἔθεσε σὲ κίνηση ὁ εὐρωπαϊκὸς Διαφωτισμὸς τὸ 18ο αἰῶνα. Ἔτσι ὁμως στερούμεθα τοῦ ἱστορικοῦ μας βάθους και τῆς ἱστορικής μας συνέχειας. Ὡστόσο, οἱ μεγάλοι μας ἱστορικοί τοποθετοῦν τὴ γέννηση τοῦ Νέου Ἑλληνισμοῦ στους τελευταίους αἰῶνες τοῦ Βυζαντίου, ἐποχὴ κατὰ τὴν ὁποία ὁ ἑλληνικὸς κόσμος ὑφίσταται τὴν κατακτητική ἐπιβολὴ τῶν Τούρκων, τῶν Σλαύων και τῶν Φράγκων.

Καλὸ εἶναι λοιπὸν νὰ ἀνατρέχουμε στὰ ἱστορικά περιβάλλοντα πὺ ἀποτελοῦν τὶς πηγές και τὸ βάθος αὐτοῦ πὺ εἴμαστε σήμερα. Ἰδιαίτερα σημαντική ἐνῶ παρουσιάζει κρίσιμο ἐνδιαφέρον εἶναι ἡ ἱστορική περίοδος ἀμέσως μετὰ τὴ μοιραία πρώτη ἄλωση τῆς Κωνσταντινούπολης ἀπὸ τοὺς Δυτικούς τὸ 1204. Οἱ σὲ ἐξορία εὐρισκόμενοι βυζαντινοὶ Ἕλληνες στὴ Νίκαια τῆς Βιθυνίας, τὸν Πόντο και τὴν Ἠπειρο ἔδωσαν τότε δείγματα μεγάλου δυναμισμοῦ και πολιτισμικής συνέπειας.

Χαρακτηριστικὸς ἐκπρόσωπος τῆς ἐποχῆς ἐκείνης εἶναι ὁ σωματικά ἀσθενής, φιλογενής, πατριώτης, λό-

γιος και φωτισμένος Αυτοκράτορας της Νίκαιας Θεόδωρος Β΄ Δούκας Λάσκαρις (1221-1258), ένα ιστορικό πρόσωπο στο οποίο η νεοελληνική έθνική συνείδηση εμφανίζεται έντονα και χωρίς δισταγμούς.

Μόνος γιός του Ἁγίου Ἰωάννη Γ΄ Βατάτζη, ἀνετράφη γιὰ νὰ ἐνσαρκώσει τὸν “φιλόσοφο βασιλέα” μὲ δασκάλους ἐξέχουσες πνευματικὲς προσωπικότητες τῆς ἐποχῆς του, ὅπως οἱ λόγιοι Νικηφόρος Βλεμμίδης, καὶ Γεώργιος Ἀκροπολίτης. Ὁ Θεόδωρος Δούκας Λάσκαρις πῆρε μὲ μὲρ φῶση χριστιανικὴ καὶ φιλοσοφική. Ἀπέκτησε εὐρεία γνώση τῶν κειμένων τοῦ Ἀριστοτέλη καὶ τῶν Ἑλλήνων συγγραφέων καὶ πάθος γιὰ τὴν ἀρχαιογνωσία καὶ συχνὰ ὁμιλεῖ γιὰ τὸ πατρῶο κλέος, ἀναφερόμενος στὴν κλασσικὴ ἀρχαιότητα. Παρὰ τὴ σύντομη ζωὴ του ἔγραψε ἔργα φιλοσοφικά, πολιτικά, θεολογικά καὶ ὑμνογραφικά. Χαρακτηριστικοὶ εἶναι οἱ τίτλοι: “Ἐγκώμιον εἰς τὴν Μεγαλόπολιν Νίκαια”, “Λόγος ὁ περὶ θεωνυμίας”, “Τῆς φυσικῆς κοινωνίας λόγοι ἕξ”, “Τῆς χριστιανικῆς θεολογίας λόγοι ὀκτώ”. Σημαντικὲς καὶ ἐνδιαφέρουσες εἶναι οἱ ἐπιστολές του.

Παρὰ τὶς συνεχεῖς ἀπειλὲς ἀπὸ μεγάλους ἐξωτερικοὺς κινδύνους, τὶς ἐκστρατείες καὶ τοὺς πολέμους ἐργάζεται, ὅπως καὶ οἱ προκατόχοί του αυτοκράτορες τῆς Νίκαιας, ταυτόχρονα μὲ τὴν πολεμικὴ καὶ πολιτικὴ του δραστηριότητα, γιὰ τὴν πνευματικὴ ἀνόρθωση τοῦ Ἑλληνισμοῦ. Θεμελιώδης πολιτικὸς στόχος του εἶναι ἡ ἀπελευθέρωση τῆς Κωνσταντινούπολης ἀπὸ τοὺς κατακτητὲς τῆς Φράγκους. Πρῶγμα πὺ θὰ ἐπιτύχει ὁ διάδοχός του Μιχαὴλ Παλαιολόγος

τὸ 1261, λίγα χρόνια μετὰ τὸ θάνατό του. Ὁνειρό του εἶναι ἡ ἀνάδειξη τῆς Νίκαιας ὡς κέντρου τῶν ἑλληνικῶν σπουδῶν καὶ ἀνησυχεῖ γιὰ τὴ προφητικὰ διαισθάνεται ὅτι ἡ φιλοσοφία θὰ ἐγκαταλείψει τοὺς Ἕλληνες καὶ θὰ καταφύγει στὴ Δύση, στοὺς βάρβαρους, τοὺς ὁποίους καὶ θὰ φωτίσει. Πάθος του εἶναι ἡ ἑλληνικὴ γλῶσσα: “Ἀλλὰ τῇ Ἑλληνίδι διαλέξομαι σοὶ διαλέκτῳ, ἦν καὶ μάλλον ἤσπασάμην ἢ τὸ ἀναπνεῖν”. Ἀναφέρεται στοὺς βυζαντινοὺς ὡς ἀνήκοντας στὴ Ρωμαῖδα φυλὴ ὡς Ἕλληνας, ὡς μέλη τῆς Ἑλληνίδος φυλῆς καὶ ὡς τοὺς ἀποτελοῦντες τὸ Ἑλληνικόν, σύμφωνα μὲ τὴν ἔκφραση τῶν κλασσικῶν.

Ἡ ἐπιληψία πὺ τυραννοῦσε τὸν Θεόδωρο Δούκα Λάσκαρι καὶ ὁ πρόωρος θάνατός του δὲν τοῦ ἐπέτρεψαν νὰ θέσει σὲ ἐφαρμογὴ τὸ ἐμπνευσμένο πρόγραμμα ἀνόρθωσης, πὺ φαίνεται πὺς εἶχε συλλάβει. Εἶναι γνωστὴ ἡ ἐπιθυμία του γιὰ τὴ συγκρότηση ἑθνικοῦ στρατοῦ καὶ ἀπαλλαγὴ ἀπὸ τὴν ὀλέθρια πρακτικὴ τῶν μισθοφόρων. Μόνον τὸ Ἑλληνικόν, δηλώνει, αὐτῷ βοηθεῖ ἑαυτῷ, οἴκοθεν λαμβάνον τὰς ἀφορμάς, μόνοι μας θὰ βοηθηθοῦμε καὶ τὰ μέσα πὺ θὰ χρησιμοποιήσουμε θὰ εἶναι δικὰ μας. Προηγεῖται ἔτσι κατὰ δύο αἰῶνες ἀπὸ τὶς ἀντίστοιχες προτάσεις τοῦ Ἰωσήφ Βρυέννιου καὶ τοῦ Πλήθωνα Γεμιστοῦ. Οἱ διαθέσεις καὶ ἡ σύντομη δράση τοῦ Θεόδωρου Δούκα Λάσκαρι παραμένουν ἀμφιλεγόμενες, κυρίως λόγω τῶν ἀντιδράσεων τῶν εὐγενῶν, ἀλλὰ καὶ τῆς δικῆς του νευρωτικῆς συμπεριφορᾶς. Πολλὰ ἀπὸ τὰ κείμενά του δὲν ἔχουν ἀκόμη ἐκδοθεῖ.

“ΔΙΑΦΟΡΑ” - ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ

Ὁ σύγχρονος ἅγιος τῆς Ἐκκλησίας κουβαλοῦσε μέσα του τὸν ἐθναρχικὸ ρόλο τῆς Ἐκκλησίας, εἶχε βαθειὰ συνείδηση στὴν ἀποστολή του ὅτι ἡ Ἐκκλησία ἔχει καθῆκον νὰ διατηρήσει, ἀλλὰ σὲ ὀρισμένες περιπτώσεις νὰ διαμορφώσει καὶ νὰ καλλιεργήσει τὴν ἐκκλησιαστικὴ καὶ πολιτιστικὴ ταυτότητα καὶ αὐτοσυνειδησία τοῦ λαοῦ. Ἡ ἐκκλησία ἤδη ἀπὸ τὴν περίοδο τοῦ Βυζαντίου, ἀλλὰ κυρίως στὰ χρόνια τῆς τουρκοκρατίας πέρα ἀπὸ τὸν σωτηριολογικὸ ρόλο, εἶχε ἀναλάβει τὴν παραμυθία τοῦ λαοῦ ἀπὸ τὰ δεινὰ τῆς δουλείας, εἶχε ἀναλάβει καὶ τὴν παιδεία τοῦ λαοῦ.

Καὶ αὐτὸ γιατί; Ἡ ἀπάντηση πὺν μπορῶ νὰ δώσω εἶναι ὅτι στὴν ἐκκλησιαστικὴ παράδοση τῆς καθ’ ἡμᾶς Ἀνατολῆς ἡ Ἐκκλησία προσφέρει τὴν σωτηρία στὸν ὅλο ἄνθρωπο, ὄχι μόνο στὴν ψυχὴ του. Στὴν Ἐκκλησία μας ὁ ἄνθρωπος σώζεται “ψυχῇ τε καὶ σώματι”. Ἡ Ἐκκλησία ἔχει λόγο γιὰ κάθε πτυχὴ τῆς ζωῆς τοῦ ἀνθρώπου. Ὅμως ὁ λόγος τῆς, ἡ προοπτικὴ πὺν προσφέρει δὲν εἶναι ἐκ τοῦ κόσμου τούτου. Ἡ προοπτικὴ τῆς εἶναι σωτηριολογικὴ, εἶναι ἐσχολογικὴ. Γι’ αὐτὸ καὶ ὁ Σμύρνης παθιαζόταν καὶ ταυτιζόταν μὲ τοὺς ἀγῶνες καὶ τὶς ἀγωνίες τοῦ λαοῦ τῆς Δράμας καὶ τῆς Σμύρνης, τοῦ λογικοῦ του ποιμνίου. Καὶ στὸ τέλος δὲν δίστασε νὰ δώσει τὴν ζωὴ του γιὰ τὸ ποίμνιό του, γιὰ τὸν κόσμον πὺν ἡ Ἐκκλησία τὸν ἔταξε νὰ ὀδηγήσει στὴ

σωτηρία.

Γιὰ τὸν Μητροπολίτη Σμύρνης ἡ σωτηρία περνοῦσε πρῶτα ἀπὸ τὴν ἐθνικὴ ἀποκατάσταση, τὴν λύτρωση ἀπὸ τὸν ξένο ζυγὸ. Ἦθελε νὰ ποιμαίνει ἐλεύθερους ἀνθρώπους, λογικὰ ὄντα ἐλεύθερα ἀπὸ τὰ πάθη καὶ τὴν ἁμαρτία, ἐλεύθερα ἀπὸ κάθε ἐξωτερικὸ καταναγκασμό.

Ὁ Μητροπολίτης Σμύρνης Χρυσόστομος ὀργανώνει κρυφὰ ἀπὸ τοὺς Τούρκους κυριάρχους τὴν ἄμυνα τοῦ Μακεδονικοῦ Ἑλληνισμοῦ στὴ Δράμα καὶ τοῦ Μικρασιατικοῦ Ἑλληνισμοῦ στὴ Σμύρνη. Ἀλλὰ ἡ ἄμυνα τοῦ Ἑλληνισμοῦ τὴν ἐποχὴ ἐκείνη δὲν γινόταν μόνο μὲ τὰ ὄπλα. Ἡ ὀργάνωση τῆς ἄμυνας περνοῦσε μέσα ἀπὸ τὴν παρηγορία τῶν γεροντοτέρων, περνοῦσε μέσα ἀπὸ τὴν παιδεία καὶ τὴν ἐκπαίδευση τῶν νέων, περνοῦσε μέσα ἀπὸ τὴ διαμόρφωση τῆς συνειδήσεως. Στὰ κείμενά του, στὶς ἐκθέσεις του πρὸς τὸ Φανάρι, ἐντυπωσιάζει ὁ ἐnthουσιασμός του γιὰ τὸν ἀγῶνα τοῦ Ἑλληνισμοῦ καὶ ὁ ὀρμητικὸς του χαρακτήρας. Εἶναι κείμενα γεμᾶτα ἐnthουσιασμό, μὰ καὶ

ΤΟΥ ΗΡΑΚΛΗ ΤΣΙΤΕΡ

Ἄρχιμ. Παντελεήμονος Μουτάφη
Πρωτοσυγγέλλου

κείμενα σύνεσης. Είναι κείμενα πραγματικοῦ ποιμένος πού βάζει τὸν ἑαυτό του μπροστά στὸν κίνδυνο γιὰ νὰ ὑπερασπισθεῖ τὸ ποιμνιό του.

Στὶς ἐκθέσεις του μιλά με τρόπο προφητικό γιὰ τὴ θυσία καὶ τὸ τέλος, ἐνῶ δὲν θὰ πρέπει νὰ διαφύγει τῆς προσοχῆς μας ὅτι χρησιμοποιεῖ με μεγάλη πυκνότητα στοὺς λόγους καὶ στὶς ἐκθέσεις του χωρία ἀπὸ τὴν Ἀποκάλυψη.

Καὶ τὸ τέλος, τὸ μαρτύριο, δὲν ἄργησε νὰ ἔλθει. Οἱ Τοῦρκοι δὲν συγχώρησαν τὴν παρηγορία του, δὲν ξέχασαν τοὺς λόγους με τοὺς ὁποίους ἐμψύχωνε στρατὸ καὶ λαό. Δὲν συγχώρησαν τοὺς ἀγῶνες του καὶ τὴν ἀγωνία του γιὰ τὴν πορεία τοῦ Μικρασιατικοῦ Ἑλληνισμοῦ. Γι' αὐτὸ στὶς 27 Αὐγούστου 1922 ὁ ὄχλος ἔδειξε ὄλο του

τὸ μένος στὸ Δεσπότη τῆς Σμύρνης. Ὁ Δεσπότης τῆς Σμύρνης θυσιάστηκε γι' αὐτὰ πού πίστευε, γι' αὐτὰ πού ἔπραξε ὑπὲρ τοῦ ποιμνίου του. Τὸ μαρτύριό του, ὅμως, ἔγινε τὸ σύμβολο τοῦ Μικρασιατικοῦ Ἑλληνισμοῦ. Ὁ λαὸς τῆς Μικρᾶς Ἀσίας θρήνησε γιὰ τὰ δεινά του, θρήνησε γιὰ τὸ Δε-

σπότη του καὶ μέσα ἀπὸ τὸ πρόσωπο καὶ τὸ μαρτύριο τοῦ συγχρόνου Ἁγίου τῆς Ἐκκλησίας ὁ κάθε Μικρασιάτης εἶδε τὸν ἑαυτό του, εἶδε τὰ παθήματά του. Παρηγορήθηκε ἀπὸ τὴν θυσία καὶ βοήθη κουράγιο γιὰ νὰ συνεχίσει τὴν ζωὴ του, ἢ μᾶλλον γιὰ νὰ ἀρχίσει μιὰ καινούργια ζωὴ στὰ χώματα τῆς Μητέρας πατρίδας, χώματα πού καλλιεργήθηκαν καὶ γρήγορα κάρπισαν.

Θὰ ἤθελα νὰ ἐπισημάνω καὶ κάτι ἄλλο. Τὸ βιβλίο αὐτὸ εἶναι νηφάλιο, μὰ καὶ ἀληθινό, δηλαδή πιστὸ στὴν ἱστορικὴ ἀλήθεια καὶ στὴν ἀλήθεια τῶν προσώπων. Δημοσιεύοντας φωτογραφίες ἀπὸ τὸ ἀρχεῖο τῆς οἰκογενείας Τσίτερ, ἀλλὰ καὶ τὴν γενναιοδωρὴ προσφορὰ σπουδαίων φωτογραφιῶν ἀπὸ τὸ Δημήτρη Μαυρίδη, μᾶς χάρισε ἓνα ὠραῖο βιβλίο πού συνδέεται με τὴν πόλη μας, μέσω τοῦ Μητροπολίτου Αὐστρίας τοῦ σοφοῦ ἱεράρχη τοῦ Φαναρίου, τοῦ μακαριστοῦ Χρυσοστόμου Τσίτερ, ὁ ὁποῖος τὸ 1925 δίδαξε στὸ Ἡμιγυμνάσιο τῆς Ξάνθης καὶ συνδέθηκε με τὴν πόλη μας. Ἡ κυρία Κοντοπούλου μᾶς χάρισε ἓνα βιβλίο γεμάτο ἀγάπη καὶ νοσταλγία γιὰ τὴ γῆ τῶν πατέρων της, γιὰ τὰ γεγονότα τὰ ὁποῖα ἔζησαν καὶ ἐν πολλοῖς διαμόρφωσαν. Μᾶς παρουσιάζει, μέσα ἀπὸ τὰ κείμενα τοῦ παπποῦ της Ἡρακλῆ Τσίτερ, τὶς προσδοκίες τους, τὶς ἀποτυχίες τους, τοὺς ἐνθουσιασμούς τους, τοὺς θρήνους τους.

ΤΟ ΠΑΘΟΣ ΤΩΝ ΠΟΛΛΩΝ

Ἄρχιμ. Ἀθιναγόρα Καραμαντζάνη
Τεροκήρυκος

Η πολυλογία, ἡ ἀμετροέπεια (“βερμπαλισμός”) καὶ ἡ κενολογία εἶναι δυστυχῶς τὸ πάθος τῶν πολλῶν. Σήμερα οἱ ἄνθρωποι μιλοῦν ἀκατάπαυστα καὶ σιωποῦν σπανίως. Μιλοῦν γιὰ ὅλους καὶ γιὰ ὅλα. Ἀνοίγουν τὸ στόμα τους καὶ λησμονοῦν νὰ τὸ κλείσουν, σὰν ἐκείνον ποὺ ξέχασε τὴν βρῦση ἀνοικτῆ. Ἐνδιαφέρονται γιὰ τὴν ποσότητα καὶ ὄχι γιὰ τὴν ποιότητα τῶν λόγων τους. Εἶπε κάποιος ὅτι ἡ καρδιά καὶ ἡ γλῶσσα τοῦ ἀνθρώπου (καὶ μάλιστα τῶν γυναικῶν) εἶναι τὰ δύο ὄργανα ποὺ κινοῦνται μὲ τὴν μεγαλύτερη ταχύτητα, ἀμιλλώμενα κάποτε νὰ ξεπεράσει τὸ ἓνα τὸ ἄλλο! ...

Ὅμως δὲν φταῖνε τὰ ὄργανα, ἀλλὰ ἐκεῖνος ποὺ τὰ κινεῖ. Προκειμένου γιὰ τὴν γλῶσσα, δὲν φταίει αὐτὴ καθ’ ἑαυτήν, ἀλλὰ τὸ πάθος ποὺ τὴν ἐνεργοποιεῖ. Ἡ γλῶσσα (δηλ. ἡ ὁμιλία) δὲν παύει νὰ εἶναι δῶρο τοῦ Θεοῦ στὸν ἄνθρωπο μοναδικό. Ἀλλὰ ἡ κακὴ χρῆση της, ποὺ τὴν προκαλοῦν τὰ πάθη τοῦ ἀνθρώπου, εἶναι τὸ κακό. Στους μύθους τοῦ Αἰσώπου ἀναφέρεται τὸ ἐξῆς χαριτωμένο περιστατικό:

Κάποτε ὁ κύριός του ἐδέχθη τὴν ἐπίσκεψη ἑνὸς ἐπισήμου προσώπου. Ἐκάλεσε λοιπὸν τὸν Αἰσώπο καὶ τοῦ εἶπε: “Πήγαινε στὴν ἀγορὰ καὶ ἀγόρασε γλῶσσες (ψάρια), ποὺ ἦταν ὅ,τι καλύτερο μποροῦσε νὰ βρεθῆ”. Ἄλλη φορὰ ἐπεσκέφθη τὸν κύριό του ἓνα πρόσωπο, ὄχι σπουδαῖο.

“Πήγαινε στὴν ἀγορὰ καὶ βρὲς κανένα φθηνὸ ψάρι γιὰ νὰ τοῦ δώσουμε νὰ φάη καὶ νὰ φύγη” τοῦ εἶπε πάλι ὁ κύριος. Ὁ δοῦλος καὶ αὐτὴ τὴ φορὰ τοῦ ἔφερε γλῶσσες. “Καλά, τρελλάθηκες, τοῦ εἶπε θυμωμένο τὸ ἀφεντικό, τὴν πρώτη φορὰ ἔφερες γλῶσσες, ὡς τὸ καλύτερο, τώρα πάλι γλῶσσες;”. Ὁ θυμόσοφος Αἰσώπος ὁμως τοῦ ἀπήντησε: “Ναί, γιὰ τὴν ἡ γλῶσσα εἶναι ὅ,τι καλύτερο, ἀλλὰ καὶ ὅ,τι χειρότερο ὑπάρχει στὸν κόσμος”!!

Ἀλλὰ καὶ ὁ Ἅγιος Ἰάκωβος ὁ Ἀδελφόθεος θὰ ἐπικυρώσει αὐτὸ καὶ θὰ γράψῃ: “ἐν αὐτῇ γὰρ (τῇ γλώσσει) εὐλογοῦμεν τὸν Θεὸν καὶ Πατέρα καὶ ἐν αὐτῇ καταρώμεθα τοὺς ἀνθρώπους, τοὺς καθ’ ὁμοίωσιν Θεοῦ γεγνότας” (Ἰακ. 3,9).

Ἡ πολυλογία καὶ ἡ φλυαρία εἶναι πάθος ποὺ δὲν δικαιώνεται οὔτε ἀπὸ τὸν Θεό, οὔτε ἀπὸ τοὺς ἀνθρώπους. Τὸν φλύαρο καὶ πολυλογᾶ γρήγορα οἱ ἄνθρωποι τὸν βαριοῦνται, τὸν κατακρίνουν καὶ προσπαθοῦν νὰ τὸν ἀποφύγουν “ὁ πλεονάζων λόγῳ βδελυθθήσεται” (Σ. Σειρ. 20,8). Κυρίως ὁμως ὁ Λόγος τοῦ Θεοῦ καὶ οἱ Ἅγιοι Πατέρες εἶναι αὐτοί, ποὺ καταδικάζουν τὴν πολυλογία, ὡς ὀλέθριο καὶ θεομίσητο κακό, ἀλλὰ καὶ πολλῶν ἄλλων παθῶν γεννητικό! Διότι εἶναι ἀλήθεια ὅτι “ἐκ πολυλογίας οὐκ ἐκφεύξῃ ἁμαρτίαν” (Παροιμ. 10,19).

Ὅταν κανεὶς ἀφήνει ἀπύλωτο τό

στόμα και ἀχαλίνωτη τὴν γλῶσσα, εἶναι ἀδύνατον νὰ ἀποφύγη τὴν παρεκτροπή. Γι' αὐτό καὶ ὁ Δαβὶδ παρακαλοῦσε τὸν Θεό καὶ ἔλεγε: “Θοῦ Κύριε φυλακὴν τῶ στόματί μου καὶ θύραν περιοχῆς περὶ τὰ χεῖλη μου”(Ψαλ. 140).

“Ὁμως ὁ Κύριος μᾶς διαβεβαίωσε ὅτι “ἐκ τοῦ περισσεύματος τῆς καρδίας τό στόμα λαλεῖ” (Ματθ. 12,34). Ἐπομένως ἡ πολυλογία δέν εἶναι κάτι πού κακοχαρακτηρίζει μόνον τὴν γλῶσσα μας. Ἐχει βαθύτερες ρίζες! Ἴσως βέβαια νὰ ὀφείλεται σέ κάποιο μέτρο στόν χαρακτήρα τοῦ ἀνθρώπου καὶ σέ ψυχολογικά αἷτια, κατὰ πῶς διαβάζουμε καὶ στήν Σοφία Σειράχ: “ἡ δοκιμασία καὶ ἡ ἔξωτερίκευσις τοῦ χαρακτήρος τοῦ ἀνθρώπου, γίνεται μέ τούς συλλογισμούς καὶ τίς συζητήσεις του”. Σίγουρα ὁμως πηγάζει καὶ ἀπό τὴν “βαθεῖαν καρδίαν”, ἥτοι ἀπό τὰ σκοτεινά πάθη τῆς κενοδοξίας, τῆς αὐτοπροβολῆς καὶ τῆς δι' αὐτοῦ τοῦ τρόπου ἐπιβολῆς μας στοὺς ἄλλους. Ἡ πολυλογία εἶναι κατάστασις περισσότερο ἐσωτερική, πού ὁμως παγιδεύει καὶ τὴν γλῶσσα μας στό κακό. “Παγίς γάρ ἰσχυρά ἀνδρὶ τὰ χεῖλη καὶ ἀλίσκεται χεῖλεσιν ἰδίου στόματος” (Παροιμ. 6,2). Ὁ Ἅγιος Ἰάκωβος ὁ Ἀδελφότητος ἐπιστολή του παρατηρεῖ ἐπίσης: “εἴ τις ἐν λόγῳ οὐ πταίει, οὗτος τέλειος ἀνήρ” (Ἰακ. 3,2). Ὁμως ὁ ἴδιος βεβαιώνει ὅτι: “πολλά πταίομεν ἅπαντες”. Ποιὰ εἶναι αὐτὰ τὰ “πολλά”; Θά τὰ ἀνακαλύψουμε ἂν ἀναλύσουμε καὶ τό πάθος τῆς πολυλογίας. Ἐκεῖ ἴσως βροῦμε ὅλα ὅσα ἀπαριθμεῖ καὶ ὁ Ἅγιος Ἰωάννης τῆς Κλίμακος: “Ἡ πολυλογία -λέγει- εἶναι ἡ καθέδρα τῆς κενοδοξίας.

Εἶναι σημάδι ἀγνωσίας. Θύρα τῆς καταλαλιᾶς, ὁδηγός στά εὐτράπελα, πρόξενος τῆς ψευδολογίας, σκορπισμός τῆς κατανύξεως, δημιουργός τῆς ἀκηδίας, ἀφανισμός τῆς φυλακῆς τοῦ νοός, ἀπόψυξις τῆς πνευματικῆς θερμότητος, ἀμαύρωσις τῆς προσευχῆς” (Κλίμαξ, σελ. 175).

Αὐτά κατὰ τὸν Ἅγιο, εἶναι τὰ θλιβερά ἀποτελέσματα τῆς πολυλογίας, τὰ ὁποῖα, ὡς ἄλλος “ἰός θανατηφόρος” (Ἰακ. 3,8), μποροῦν νὰ δηλητηριάσουν τίς προσωπικῆς σχέσεις μας μέ τούς ἀνθρώπους, ἀλλά κυρίως νὰ καταστρέψουν κάθε καλή μας προσπάθεια γιά πνευματικὴ ζωή. Ὁ Ἅγιος Φιλόθεος ὁ Σιναΐτης, διεκτραγωδώντας τὴν κατάστασι, νὰ τί λέγει: “Οὐδέν πολυλογίας συγχυτικότερον καὶ γλώσσης ἀκρατοῦς φανλότερον καὶ κατάστασιν ψυχῆς ἀφανίσαι δυνάμενος. Ἄ γάρ καθ' ἡμέραν οἰκοδομοῦμεν, καταλύει. Καὶ ἅ κόπω συνάγομεν, διὰ γλωσσαλγίας (πολυλογίας) ἡ ψυχὴ σκορπίζει. Τί γάρ αὐτῆς χεῖρον;”.

Ἀγωνιοῦμε στήν ἐποχὴ μας γιά τὴ μόλυνσι τοῦ φυσικοῦ περιβάλλοντος, πού ἀποτελεῖ μέγιστη ἀπειλή γιά τὸν πλανήτη μας. Τί νὰ πεῖ ὁμως κανεὶς γιά τὰ “καυσαέρια” πού ἐκπέμπονται ἀπό τὰ ἀπύλωτα στόματά μας, τίς βρώμικες συζητήσεις, τίς μεγάλαυχες κουβέντες, τούς βερμπαλισμούς, τίς κούφιες “συνεντεύξεις” μας; Γιά τὴν καταστροφή τοῦ περιβάλλοντος τόσα λέγονται καὶ τόσα γιά τὴν πρόληψι γίνονται. Θά θελήσουμε ἄραγε νὰ λάβουμε μέτρα καὶ γι' αὐτὴν τὴν ἀνύποπτη καταστροφή; Εἶναι θέμα τοῦ καθενός μας.

ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΟ ΠΡΟΚΛΗΤΗΡΙΟ

Ἄρχιμ. Ἰωακείμ Μούκανου
Ἱεροκήρυκος

Κάθε φθινόπωρο, μετά τήν Κυριακή τοῦ Σπορέως (Δ' Λουκά), ἡ Ἐκκλησία ἀνασυντάσσει τίς πνευματικές της δυνάμεις καί κλιμακώνει ἓνα δυναμικό ἀγώνα γιά τή σωτηρία τοῦ ἀνθρώπου καί τόν ἐπανευαγγελισμό τοῦ κόσμου. Ὅπως τό φθινόπωρο ἡ φύση συστέλλεται, ἔτσι καί κάθε ψυχή καλεῖται νά αὐτοσυγκεντρωθεῖ, νά ἀπορρίψει τίς ἐξωτερικές διασπάσεις καί νά ἀφοσιωθεῖ μέ προσήλωση στήν κατανόηση τῶν ἀληθειῶν τῆς πίστεως. Ἡ σπορά τοῦ θείου λόγου δέν περιορίζεται σέ ἐκείνους πού τόν ἀγνοοῦν ἤ καί πεισματικά τόν ἀπορρίπτουν, ἀλλά καί σέ ὅσους ἔχουν βαπτισθεῖ ἀλλά δέν βιώνουν στήν πράξη τήν ιδιότητα τοῦ μέλους τῆς Ἐκκλησίας. Οἱ δωρεές τοῦ Θεοῦ δέν γίνεται νά κατακρατοῦνται ἐγωιστικά ἀλλά πρέπει νά τίθενται στή διάθεση ὄλων τῶν ἀνθρώπων.

Ἡ κατήχηση δέν ἀποσκοπεῖ στήν “ἠθικοποίηση” τοῦ ἀνθρώπου, τήν

παραγωγή “καλῶν ἔργων” ἤ τήν προσπάθεια βελτίωσης τῆς ἐξωτερικῆς του συμπεριφορᾶς συχνά μέ τήν τρομοκράτησή του ἀπό τό φόβο τῆς κολάσεως. Στοχεύει στήν ἀνάδειξη τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ τρόπου ζωῆς μέσα ἀπό τίς εὐαγγελικές προοπτικές καί τή βίωσή του ἀπό τούς Ἅγίους τῆς πίστεώς μας. Σ’ αὐτό συνηγορεῖ τό εὐχαριστιακό, ἀσκητικό, κοινοτικό ἦθος τῆς Ἐκκλησίας καί ἡ πλούσια παράδοσή της. Αὐτό πρέπει νά καταστεῖ σαφές, ἰδιαίτερα στούς καιρούς μας πού παρατηρεῖται ἀποσύνδεση τοῦ κηρύγματος ἀπό τή θεολογία καί τόν πνευματικό πλοῦτο τῶν Πατέρων. Σήμερα πού ἡ μετοχή μας στή ζωή τῆς Ἐκκλησίας ἀντιμετωπίζεται ἀπό τήν πλειονότητα ὡς φολκλορικό, παραδοσιακό γεγονός καί ὄχι ὡς βιωματικό. Σήμερα πού ἡ δίψα τῶν ἀνθρώπων εἶναι ἀκόρεστη γιά θαύματα, νέους Ἅγίους καί διακριτικούς Γέροντες, ἀλλά πεισματικά ἀντίθετη σέ κάθε μορφή ἄσκησης,

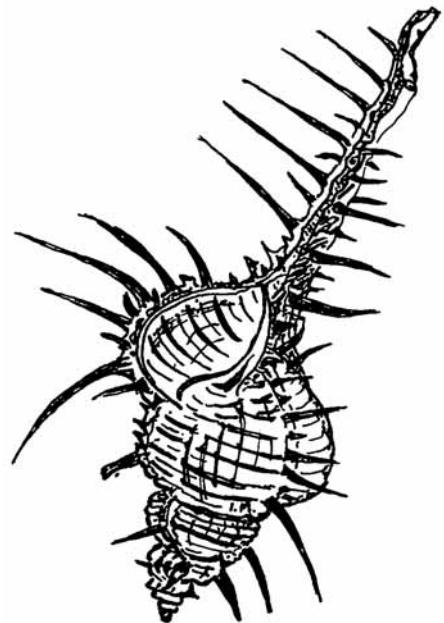
ἐγκράτειας, ἀγώνα, σταυροῦ...

Ἡ φιλόστοργη μητέρα μας Ἐκκλησία, καλεῖται ἐκ νέου νά ἀρδεύσει τό χέρσο χωράφι τῆς ψυχῆς μας μέ τά ζωογόνα νάματα τοῦ θείου λόγου. Νά μᾶς θρέψει μέ τό ἄδοιο γάλα τοῦ Εὐαγγελίου. Νά μᾶς τροφοδοτήσει μέ ὄλα ἐκεῖνα πού ἡ ἴδια μέ τήν αὐθεντία της ξεχώρισε μέ τήν ἱστορία, τήν παράδοση, τά αἵματά της γιά καθημερινό ἐντρύφημα. Στήν ὑπερπολύτιμη παρακαταθήκη της πού συνίσταται ὄχι σέ ἀνθρώπινες σκέψεις, ὠραιολογίες, φιλοσοφίες ἀλλά στήν κρίση καί λογική τοῦ Θεοῦ, τή ζωογόνο αὔρα τοῦ παναγίου Πνεύματος. Στόν ἀγιογραφικό λόγο ὅπου πνέει τό πνεῦμα τοῦ Θεοῦ, πού εἶναι πνεῦμα ἀληθείας. Στή λυτρωτική ἀλήθεια ὅπου καταγράφεται τό ἀπαραχάρακτο θέλημα τοῦ Θεοῦ, ὅπου ὁ ἴδιος δίνει ἀπάντηση στίς ἀπορίες καί τά ἐρωτήματά μας.

Ἡ ἀνάγνωση καί ἀκρόαση τοῦ λόγου τοῦ Θεοῦ ἀποτελεῖ ἀγωγό τῆς χάριτός Του στίς ψυχές μας. Ὁ λόγος τοῦ Θεοῦ εἶναι ἡ μάχαιρα τοῦ Πνεύματος (Ἐφ. 6,17), τό κοφτερό μαχαίρι πού ἀποκόπτει ἀπό μέσα μας κάθε τι ψεύτικο καί μάταιο καί ἐγκαθιστᾷ τήν ἀλήθεια. Καί ὅπου ὀρθοτομεῖται ὁ λόγος τοῦ Θεοῦ, ἐκεῖ κρύβεται ὁ Θεός. Ἡ πνευματική μελέτη καί ἀκρόαση εἶναι ἓνα μυστήριο, ἓνα φωτεινό σημάδι πού ὑποκρύπτει τήν παρουσία τοῦ ἴδιου τοῦ Θεοῦ. Εἶναι μιά μυστική ἔνωση μέ τόν Χριστό. Ἡ Γραφή, ἐρμηνευμένη

ἀπό τήν Ἐκκλησία, εἶναι ὁ πολῦτιμος θησαυρός τῆς ψυχῆς μας καί ὁ λόγος τοῦ Θεοῦ ὁ λυτρωτικός παλμός της.

Σ' αὐτήν τήν ἱεραποστολική πορεία μᾶς καλεῖ ἡ Ἐκκλησία. Σ' αὐτό τό κοπιαστικό ἀλλά πάντερο ταξίδι μᾶς θέλει συνοδοιπόρους. Ἡ συμμετοχή μας ἀπαιτεῖ μικρή θυσία μέρους τοῦ ἐλεύθερου χρόνου καί τῆς βολῆς μας. Ἀντισταθμιστικά θά μᾶς βοηθήσει οὐσιαστικά νά ἐπανατοποθετηθοῦμε ἔναντι τοῦ πρώτιστου μελήματός μας, πού δέν εἶναι ἄλλο ἀπό τή σωτηρία μας. Ἡ πεμπουσία αὐτῆς τῆς πνευματικῆς ἐργασίας γιά τήν ποιμένουσα Ἐκκλησία εἶναι ἡ ἀναζήτηση τοῦ χαμένου προβάτου. Πόσο μᾶλλον ὅταν σήμερα δέν εἶναι, φεῦ, ἓνα, ἀλλά ἐνενήκοντα ἔννεα...

24 ΑΥΓΟΥΣΤΟΥ 1779, ΜΙΑ ΘΛΙΒΕΡΗ ΕΠΕΤΕΙΟΣ Ο ΑΠΑΓΧΟΝΙΣΜΟΣ ΤΟΥ ΑΓΙΟΥ ΚΟΣΜΑ ΤΟΥ ΑΙΤΩΛΟΥ

Νικολάου Φωτιάδη
Ἀνγλου ἐ.ἀ.

Ὁ Ἅγιος Κοσμάς ὁ Αἰτωλός, ὁ μετὰ Χριστὸν Προφήτης, ὑπῆρξε ὁ πρόδρομος τοῦ ἐθνικοαπελευθερωτικοῦ ἀγώνα τῶν Ἑλλήνων καὶ Διδάσκαλος τοῦ Γένους. Γεννήθηκε στὸ χωριὸ Δένδρο τῆς Αἰτωλίας ἀπὸ πατέρα Ἡπειρώτη ὑφαντουργό. Τὰ πρῶτα του γράμματα τὰ ἔμαθε στὴ Σιγδίτσα Παρνασίδος ἀπὸ τὸν Γεράσιμο Λύτσιακα. Ἀργότερα, μαθήτευσε κοντὰ στὸν Ἱεροδιάκονο Ἀνανία, τὸν ἀποκαλούμενο Δερβιζάνο.

Ἡ τεράστια προσπάθεια τοῦ Πατροκοσμᾶ γιὰ τὴν πνευματικὴ ἀνάταση τοῦ ὑπόδουλου στοὺς Τούρκους Ἑλληνισμοῦ καὶ τὴ μετατροπὴ τῆς σπίθας τῆς λευτεριᾶς σὲ φλόγα, ἄρχισε τὸ 1760, ὅταν ἔφυγε ἀπὸ τὸ Ἅγιον Ὄρος καὶ πῆγε στὴν Κωνσταντινούπολη ὅπου βρῆκε τὸν ἀδελφό του Χρῦσανθο.

Στὴ συνείδηση τοῦ πιστοῦ λαοῦ, ὁ Κοσμάς ὁ Αἰτωλός ὑπῆρξε ὁ Ἅγιος τῶν σκλάβων. Ἦταν αὐτὸς ποὺ ἔδινε ἐλπίδα γιὰ τὸ “ποθούμενο”, ὅπως

ἀποκαλοῦσε τὴν ἐλευθερία. “Τὸ ποθούμενο θὰ γίνει στὴν Τρίτη Γενεά”. “Ὅταν ἀκούσετε ὅτι ὁ πόλεμος ἄρχισε κάτω τότε εἶναι καλὰ”, “Θάρθει καιρὸς ποὺ οἱ Ρωμοὶ θὰ τρώγονται μεταξὺ τους. Ἐγὼ συστήνω ὁμόνοια καὶ ἀγάπη”. Καὶ πράγματι τὸ “ποθούμενο” ἦλθε μετὰ ἀπὸ τρεῖς γενεές ἀπὸ τότε ποὺ τὸ ἔλεγε ὁ κοσμοκαλόγερος. Πράγματι, ἡ Ἐπανάσταση τοῦ Γένους ξεκίνησε ἀπὸ “κάτω”, τὴν Πελοπόννησο καὶ ἔφερε τὴν ἐλευθερία καὶ πράγματι ἦλθε καιρὸς ποὺ ἀντὶ οἱ Ρωμοὶ νὰ σκέπτονται τὸν κοινὸ ἐχθρό, τὸν Τοῦρκο, ἄρχισαν τὶς ἐριδες καὶ τὸν ἀλληλοσπαραγμὸ.

Ἐπὶ μία εἰκοσαετία ὁ Κοσμάς ὁ Αἰτωλός περιέρχονταν τὸν ἐλλαδικὸ χῶρο καὶ δίδασκε τὴν κοινωνικὴ ἀλληλεγγύη, τὴν θρησκευτικὴ εὐλάβεια καὶ προπάντων τὴν ἀγάπη πρὸς τὴν πατρίδα. “Ὅπου ἀνοίγει ἓνα σχολεῖο κλείνει μία φυλακὴ”, ἔλεγε καὶ παρακινοῦσε τοὺς Ρωμοὺς νὰ μάθουν γράμματα. Περιόδευσε στὰ

Ίονια καὶ Αἰγαίοπελαγίτικα νησιά, στὴ Στερεὰ Ἑλλάδα καὶ στὴ Θεσσαλία, στὴν Ἡπειρο καὶ σὲ ἄλλα μέρη.

Ἀνάμεσα στοὺς χιλιάδες μαθητὲς τοῦ ἦταν καὶ ὁ καλόγερος τοῦ Σουλίου Σαμουήλ, ὁ νεομάρτυρας Δημήτριος καὶ ὄνομαστοὶ κλέφτες τῶν Ἀγρῶν καὶ τοῦ Ὀλύμπου.

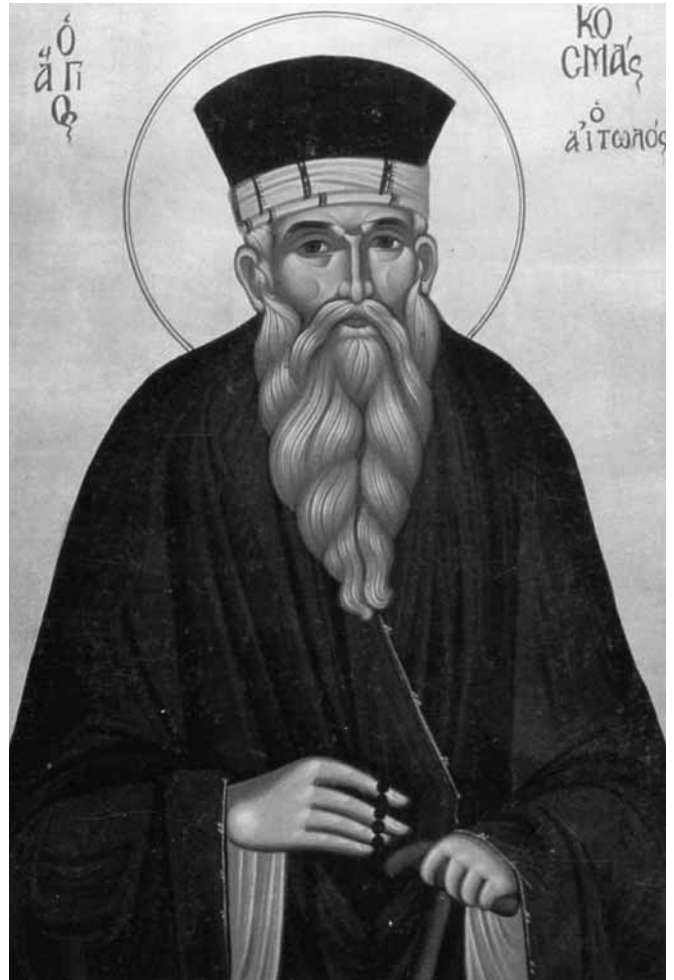
“Ἔως τριάντα ἐπαρχίες περιῆλθον, δέκα σχολεῖα ἑλληνικὰ ἐποίησα, διακόσια διὰ τὰ κοινὰ γράμματα”, ἔγραφε στὶς 2 Μαρτίου 1779, στὸν ἀδελφὸ τοῦ Χρῦσανθο, ὁ ὁποῖος ἦταν σχολάρχης στὴ Νάξο.

“Δέκα χιλιάδες χριστιανοὶ μὲ ἀγαποῦν καὶ ἓνας μὲ μισεῖ. Χίλιοι Τοῦρκοι μὲ ἀγάπησαν καὶ ἓνας ὄχι τόσον. Χιλιάδες Ἑβραῖοι θέλουν τὸν θάνατό μου καὶ ἓνας ὄχι”. Οἱ Ἑβραῖοι, λοιπόν, τῆς Ἡπείρου συκοφάντησαν τὸν Πατροκοσμᾶ στὶς Τουρκικὲς Ἀρχὲς ὡς πράκτορα τῶν Ρώσων καὶ ὑποκινήτῃ τῆς Ἐπανάστασης τῶν ραγιάδων καὶ κατόρθωσαν νὰ πείσουν τὸν Κούρτ πασᾶ τοῦ Βεράτιου ὅτι πρέπει νὰ τὸν ἐξοντώσει.

Στὶς 24 Αὐγούστου 1779, ὁ πασᾶς τοῦ Βεράτιου τῆς Ἀλβανίας Κούρτ διέταξε νὰ τὸν κρεμάσουν, ἐπειδὴ ὑποπτεύθηκε ὅτι τὸ βαθύτερο νόημα τοῦ κηρύγματός του ἦταν ὁ ξεσηκωμὸς τῶν ραγιάδων. Τὸ σῶμα του ἐρίφθη στὸν ποταμὸ Ἄψο, ἀνασύρθηκε

ὁμως ἀπὸ ἓνα εὐλαβῆ ἱερέα καὶ τάφηκε στὸ Κολλικόντασι, ὅπου ἀργότερα ὁ Ἄλῃ Πασᾶς ἔκτισε ἐκκλησίαν στὴ μνήμη του.

Αὐτὸς μὲ συντομία ἦταν ὁ Ἅγιος Κοσμᾶς ὁ Αἰτωλός, ὁ Ἐθνομάρτυρας, ὁ Προφήτης, ὁ Δάσκαλος, ὁ Στρατιώτης τοῦ Χριστοῦ.

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΕΣ ΕΙΔΗΣΕΙΣ

Επιμέλεια:
Ἀρχιμ. Πολυκάροπου Δημητριάδη
Γεροζήρυκος

ΕΣΠΕΡΙΝΟΣ ΣΤΗΝ ΑΚΡΟΠΟΛΗ ΤΟΥ ΠΟΛΥΣΤΥΛΟΥ

Στίς 23 Ἰουλίου τελέσθηκε ὁ καθιερωμένος πανηγυρικός Ἐσπερινός σά ἐρείπια τῆς παλαιοχριστιανικῆς βασιλικῆς στό Πολύστυλο, τήν ἀκρόπολη τῶν ἀρχαίων Ἀβδήρων. Τήν ἱερή Ἀκολουθία, στήν ὁποία χοροστάτησε ὁ Σεβ. Μητροπολίτης μας, παρακολούθησε μέ κατάνυξη πλῆθος λαοῦ πού κατέκλυσε τόν ἀρχαιολογικό χώρο “ἐπί τήν ἡλίου δύσιν”.

ΟΝΟΜΑΣΤΗΡΙΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΟΥ

Τήν Κυριακή 27 Ἰουλίου, ἑορτή τοῦ Ἁγίου ἐνδόξου μεγαλομάρτυρος καί ἱαματικοῦ Παντελεήμονος, ἐόρτασε τά ὀνομαστήριά του ὁ Ποιμενάρχης μας κ.κ. Παντελεήμων. Τό πρῶο τελέσθηκε πανηγυρική Ἀρχιερατική Θεία Λειτουργία στόν Ἱερό Μητροπολιτικό Ναό Τιμίου Προδρόμου καί ἀκολούθως καθ’ ὄλη τή διάρκεια τῆς ἡμέρας πλῆθος λαοῦ προσῆλθε στό Ἐπισκοπεῖο γιά νά εὐχηθεῖ “ἔτη πολ-

λά” καί νά λάβει τήν εὐλογία τοῦ ἑορτάζοντος Σεβ. Μητροπολίτου.

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΕΣ ΚΑΤΑΣΚΗΝΩΣΕΙΣ

Τερματίστηκε μέ ἐπιτυχία καί ἡ φετινή λειτουργία τῶν Ἐκκλησιαστικῶν Κατασκηνώσεων στόν εἰδυλλιακό χώρο τοῦ Ἱεροῦ Προσκυνημάτων Ἁγίου Γεωργίου Δρυμῆς. Περίπου πεντακόσια ἀγόρια καί κορίτσια, φιλοξενήθηκαν φέτος στίς ἄρτιες ἐγκαταστάσεις τῶν κατασκηνώσεων σέ τέσσερις περιόδους, γεύθηκαν πνευματικές χαρές καί ἀναζωογονήθηκαν ψυχικά καί σωματικά σ’ ἓνα ὁμορφο καί χριστιανικό περιβάλλον.

ΕΚΔΗΜΙΕΣ ΙΕΡΑΡΧΩΝ

Κατά τό παρελθόν χρονικό διάστημα ἐξεδήμησαν πρὸς Κύριον δύο σεπτοὶ Ἱεράρχες τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος. Τήν 15ῃ Ἰουλίου ἐκοιμήθη ἐν Κυρίῳ ὁ Μητροπολίτης πρῶην Ὑδρας, Σπετσῶν καί Αἰγίνης κυρός

Ἱερόθεος καί τήν 8η Αὐγούστου ὁ Μητροπολίτης πρώην Νεαπόλεως καί Σταυρουπόλεως κυρός Διονύσιος. Οἱ δύο αἰδίδιμοι ἱεράρχες ἄφησαν μνήμη ἀγαθή, καθὼς ἐποίμαναν μέ ζῆλο καί ἀφοσίωση τό ποιμνίό τους καί εἶχαν τήν τόλμη νά παραιτηθοῦν τοῦ θρόνου τους, ὅταν οἱ σωματικές τους δυνάμεις ἐλαττώθηκαν, ἀφήνοντας τήν διαποίμανση τῶν Μητροπόλεων τους, στά πνευματικά τους ἀναστήματα, πού ἐξελέγησαν ἀπό τήν Ἱερά Σύνοδο τῆς Ἱεραρχίας μας.

ΕΟΡΤΗ ΠΟΛΙΟΥΧΟΥ

Τή μνήμη τοῦ Πολιούχου της Τιμίου Προδρόμου ἐόρτασε μέ μεγαλοπρέπεια ἡ Μητρόπολή μας, τό διήμερο 28 καί 29 Αὐγούστου μέ ἐπίκεντρο τοῦ ἐορτασμοῦ τόν φερώνυμο Ἱερό Μητροπολιτικό μας Ναό. Τήν ἱερά πανήγυρη ἐκόσμησαν μέ τήν ἀρχιερατική παρουσία τους οἱ Σεβ. Μητροπολίτες Φιλίππων Νεαπόλεως καί Θάσου κ. Προκόπιος, Λαρίσης καί Τυρνάβου κ. Ἰγνάτιος, Σισανίου καί Σιατίστης κ. Παῦλος καί Κορίνθου κ. Διονύσιος. Ἡ πάνδημη συμμετοχή τοῦ φιλοχρίστου λαοῦ στίς Ἱερές Ἀκολουθίες καί στή λιτάνευση τῶν Ἱερῶν Εἰκόνων τοῦ πολιούχου καί τῆς Παναγίας Καλαμοῦς, ἐμαρτύρησαν τό βαθύ θρησκευτικό αἶσθημα τῶν Ξανθιωτῶν καί τήν εὐλάβεια καί εὐγνωμοσύνη τους στόν προστάτη καί ἔφορο τῆς πόλεώς μας.

ΕΛΕΥΣΗ ΕΙΚΟΝΟΣ ΠΑΝΑΓΙΑΣ ΤΡΙΧΕΡΟΥΣΑΣ

Μέ ιδιαίτερη λαμπρότητα ὑποδέχθηκε ὁ οἰκισμός τοῦ Ἀβάτου, τό ἀπόγευμα τῆς 29ης Αὐγούστου, τό πιστό ἀντίγραφο τῆς Ἱερᾶς Εἰκόνος τῆς Παναγίας Τριχερούσας προερχόμενο ἐκ τοῦ Ἁγιωνύμου Ὁρους.

Τήν Ἱερά Εἰκόνα ὑποδέχθηκε ὁ Σεβ. Μητροπολίτης μας καί πλήθος πιστῶν πού συμμετείχαν στήν Ἱερά Παράκληση καί τήν πανηγυρική ἀγρυπνία πού ἀκολούθησε στόν Ἱερό Ναό τοῦ Γενεσίου τῆς Θεοτόκου. Ἡ Ἱερά Εἰκόνα θά παραμείνει στόν ἐν λόγω Ἱερό Ναό γιά νά εὐλογεῖ διαρκῶς τό χριστεπώνυμο πλήρωμα τῆς τοπικῆς μας Ἐκκλησίας.

ΓΙΟΡΤΕΣ ΠΑΛΙΑΣ ΠΟΛΗΣ

Γιά τέταρτη συνεχῆ χρονιά συμμετείχε στίς “Γιορτές Παλιάς Πόλης”, ἡ Ἱερά Μητροπόλις Ξάνθης καί Περιθεωρίου με τήν ἐκθεση ζωγραφικῆς τοῦ ἱατροῦ καί ζωγράφου κ. Ἰωάννη Μενεσίδη, μέ θέμα: “Μνήμης Διαδρομές. Ξάνθη-Ἁγιον Ὄρος”.

Τά ἐγκαίνια τῆς ἐκθέσεως πραγματοποιήθηκαν τό Σάββατο 30 Αὐγούστου ἀπό τόν Σεβ. Μητροπολίτη μας, στόν φιλόξενο χῶρο τῆς Δημοτικῆς Πινακοθήκης Ξάνθης, μέ τήν παρουσία τῶν τοπικῶν ἀρχῶν καί πλήθους κόσμου.

Ἡ ἐκθεση αὐτή ξενάγησε τούς ἐπισκέπτες της, σέ μιὰ πορεία σύνδεσης τῆς Ξάνθης μέ τόν Ἁγιον Ὄρος. Ἐκκλησίες, κτίσματα καί τοπία μέ ἐκκλησιαστική παράδοση μεταφέρουν

μέσω τῆς τεχνοτροπίας καί ζωγραφικῆς τοῦ κ. Μενεσίδη, μαθητοῦ τοῦ ζωγράφου καί λογοτέχνη Νικολάου-Γαβριήλ Πεντζίκη, μνήμες καί φῶς στήν πόλη μας ἀπό τό περιβόλι τῆς Παναγίας.

ΠΡΟΣΚΥΝΗΜΑΤΙΚΗ ΙΕΡΑΠΟΔΗΜΙΑ ΣΤΑ ΙΕΡΟΣΟΛΥΜΑ

Ἐξαήμερη προσκυνηματική ἱεραποδημία στά Ἱεροσόλυμα διοργάνωσε ἡ Ἱερά μας Μητρόπολη ἀπό 1 ἕως 6 Σεπτεμβρίου, μέ τή συμμετοχή κληρικῶν καί λαϊκῶν μέ ἐπικεφαλῆς τόν Σεβ. Μητροπολίτη μας. Στό ἱερό αὐτό προσκύνημα ὁ Σεβασμιώτατος καί ἡ συνοδεία του εἶχαν ἰδιαίτερη συνάντηση μέ τόν Μακαριώτατο Πατριάρχη Ἱεροσολύμων κ.κ. Θεόφιλο, ἐπισκέφθηκαν τά σεπτὰ καί θεοβάδιστα προσκυνήματα τῆς Ἁγίας Γῆς καί εἶχαν τήν ἰδιαίτερη εὐλογία, νά τελέσουν τή Θεία Λειτουργία στόν Πανάγιο καί Ζωοδόχο Τάφο τοῦ Κυρίου μας καί στό Φρικτό Γολγοθά. Ἐπίσης συμμετεῖχαν στή λιτάνευση τῆς ἱερᾶς εἰκόνας τῆς Παναγίας ἀπό τό Θεομητορικό Μνῆμα στή Γεσθημανῆ πρός τόν Πανίερο Ναό τῆς Ἀναστάσεως κατά τήν ἑορτή τῆς Ἀποδόσεως τῆς Κοιμήσεως. Κατά τήν μετάβαση πρός τοὺς Ἁγίους Τόπους, ὁ Σεβασμιώτατος καί οἱ προσκυνητές εἶχαν ὀλιγόωρη στάση στή μαρτυρική Μεγαλόνησο Κύπρο. Ἐκεῖ ἔτυχαν θερμῆς ὑποδοχῆς ἀπό τόν Πανιερώτατο Μητροπολίτη Λεμεσοῦ κ. Ἀθανάσιο καί τόν Θεοφιλέστατο Ἐπίσκοπο Λήδρας κ. Ἐπιφάνιο, Καθηγούμενο τῆς Ἱερᾶς

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

- **ΜΗΝΥΜΑ ΤΟΥ ΣΕΒΑΣΜΙΩΤΑΤΟΥ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΟΥ ΞΑΝΘΗΣ κ.κ. ΠΑΝΤΕΛΕΗΜΟΝΟΣ ΠΡΟΣ ΤΗΝ ΜΑΘΗΤΙΩΣΑ ΝΕΟΛΑΙΑ**.....41
- **ΜΕ ΑΦΟΡΜΗ ΤΗΝ ΠΡΟΣΦΑΤΗ ΕΓΚΥΚΛΙΟ ΤΟΥ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΠΑΙΔΕΙΑΣ**
Μητροπολίτου Ξάνθης καί Περιθεωρίου43
- **ΠΙΣΤΟΙ ΚΑΙ ΕΚΚΛΗΣΙΑ**
Ἄρχιμ. Σωφρονίου Γκουτζίνη.....45
- **ΥΓΙΗΣ ΟΡΘΟΔΟΞΟΣ ΜΟΝΑΧΙΣΜΟΣ**
Ἄρχιμ. Πολυκάρπου Δημητριάδη.....47
- **ΘΕΟΔΩΡΟΣ ΔΟΥΚΑΣ ΛΑΣΚΑΡΙΣ**
Δημήτρη Μαυρίδη48
- **“ΔΙΑΦΟΡΑ”-ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ ΤΟΥ ΗΡΑΚΛΗ ΤΣΙΤΕΡ**
Ἄρχιμ. Παντελεήμονος Μουτάφη.....50
- **ΤΟ ΠΑΘΟΣ ΤΩΝ ΠΟΛΛΩΝ**
Ἄρχιμ. Ἀθηνάγορα Καραμαντζάνη.....52
- **ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΟ ΠΡΟΣΚΛΗΤΗΡΙΟ**
Ἄρχιμ. Ἰωακείμ Μούκανου.....54
- **24 ΑΥΓΟΥΣΤΟΥ 1779, ΜΙΑ ΘΑΛΙΒΕΡΗ ΕΠΕΤΕΙΟΣ. Ο ΑΠΑΓΧΟΝΙΣΜΟΣ ΤΟΥ ΑΓΙΟΥ ΚΟΣΜΑ ΤΟΥ ΑΙΤΩΛΟΥ**
Νικολάου Φωτιάδη.....56
- **ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΕΣ ΕΙΔΗΣΕΙΣ**
Ἄρχιμ. Πολυκάρπου Δημητριάδη.....58

Μονῆς Μαχαιρᾶ καί τή μοναχική ἀδελφότητα.

ΝΕΟ ΣΧΟΛΙΚΟ ΕΤΟΣ

Μέ τήν ἑναρξη τοῦ νέου σχολικοῦ ἔτους, τήν Πέμπτη 11 Σεπτεμβρίου, ὁ Σεβ. Μητροπολίτης μας κ.κ. Παντελεήμων ἐπισκέφθηκε ὅλα τά Γυμνάσια καί Λύκεια τῆς πόλεώς μας, ἐτέλεσε τόν καθιερωμένο ἁγιασμό καί ὁμίλησε καταλλήλως πρός τοὺς ἐκπαιδευτικούς καί μαθητές τῶν σχολικῶν μονάδων.

Ἐπὶ τὴν προσκυνηματικὴ Ἱεραποδημίᾳ εἰς Ἱεροσόλυμα.

Ἀπὸ τὴν ἰδιαιτέρη συνάντησιν τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Εἰάνθης κ.κ. Παντελεήμονος καὶ τῆς συνοδείας του μετὰ τὴν Α.Θ.Μ. τὸν Πατριάρχη Ἱεροσολύμων κ.κ. Θεόφιλο.